

Doporučení k problematice zachycování hasební vody

Aktualizace

Aktualizace doporučení byla schválena na 27. zasedání Mezinárodní komise pro ochranu Labe ve dnech 14. 10. – 15. 10. 2014 v Berlíně.

Na základě zkušeností při požáru chemických závodů firmy Sandoz v Basileji v listopadu 1986, kdy hasební voda s obsahem velkého množství chemikálií způsobila znečištění Rýna téměř po celé délce toku, vypracovala pracovní skupina „Havarijní znečištění vod“ (H) Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL) v roce 1993 materiál „Doporučení k problematice zachycování hasební vody“. Doporučení bylo schváleno na 6. zasedání MKOL ve dnech 21. 10. – 22. 10. 1993 v Ottendorfu. Toto doporučení vycházelo ze „Směrnice k vyměření záchytných zařízení na hasební vodu při skladování látek ohrožujících vodu“ (LÖRÜRL, dále jen „Směrnice“), kterou ve Spolkové republice Německo vypracovalo pracovní společenství ARGEBAU. Rozhodující bylo, že sklady závadných látek jsou z hlediska ochrany vod objekty se zvlášť vysokým potenciálem ohrožení vod, pokud zde není zajištěna dostatečná prevence k zachycení případné hasební vody.

V souvislosti s provedenou analýzou havárií, ke kterým došlo za uplynulých 20 let, se ukazuje, že tato Směrnice již neodpovídá stávajícím požadavkům, resp. že oblast jejího uplatnění by neměla být vztahována pouze na samotná skladovací zařízení, ale měla by být vztažena na celý areál podniku.

Z toho plyne pro Českou republiku a Německo následující potřeba aktualizace „Doporučení k problematice zachycování hasební vody“:

Německo

Na základě aktuálních zkušeností v dané oblasti uveřejnil Svaz německého pojišťovnictví (GDV) nové pokyny pro plánování a instalaci zařízení na zachycování hasební vody, které jsou k dispozici na adrese http://vds.de/fileadmin/vds_publicationen/vds_2557_web.pdf (VdS 2557: 2013-03 (01)). Tyto pokyny ukazují, jak lze identifikovat potenciály ohrožení v případě škod způsobených hasební vodou a jak je lze minimalizovat pomocí technických a organizačních opatření.

Rozsah jejich použití se týká všech nebezpečí a rizik v souvislosti se vznikem kontaminované hasební vody v průmyslových objektech, nezávisle na druhu a množství závadných látek, se kterými je v jednotlivých zařízeních nakládáno, a na místě, kde se s těmito závadnými látkami nakládá. Tyto pokyny upozorňují výslovně na to, že potenciální riziko se týká celého objektu, a to i prostorů, které nejsou pokryty Směrnicí.

Česká republika

Od roku 1993, kdy bylo schváleno „Doporučení k zachycování hasební vody“, na české straně nedošlo k vytvoření takového právního předpisu, který by komplexně řešil zachycování hasebních vod. V oblasti ochrany vod, v souvislosti s nakládáním se závadnými látkami a problematikou zachycování hasebních vod, však v uplynulém období došlo k významným legislativním změnám, které zákonitě vyvolaly i zpřísnění povinností pro ty provozovatele, kteří nakládají se závadnými látkami (dodatek 1).

Společné doporučení

Pracovní skupina H MKOL doporučuje, aby výše uvedené pokyny VdS byly využívány, jako jeden ze zdrojů informací, při řešení problematiky zachycování hasebních vod a při prevenci před znečištěním vod závadnými látkami na národní úrovni v České republice a v Německu a nahradily tak Směrnici uvedenou v „Doporučení k problematice zachycování hasební vody“ z roku 1993.

Dodatky:

Dodatek 1: Problematika hasební vody v zákonech a předpisech v ČR

Problematika hasební vody v zákonech a předpisech v ČR

Problematika hasební vody se v ČR promítá zejména do následujících zákonů a předpisů:

1. Zákon 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů
V § 39 jsou uloženy povinnosti při nakládání se závadnými látkami:
- Každý, kdo zachází se zvláště nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými látkami nebo kdo zachází se závadnými látkami ve větším rozsahu nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím, je povinen učinit odpovídající opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod nebo do kanalizací, které tvoří součást technologického vybavení výrobního zařízení. Je povinen zejména v souladu s ustanovením § 39 odst. 4 písm. f) **zajistit, aby nově budované stavby byly zajištěny proti nežádoucímu úniku těchto látek při hašení požáru.**
2. Vyhláška č. 450/2005 Sb. o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, ve znění pozdějších předpisů, stanoví náležitosti nakládání se závadnými látkami, náležitosti plánu opatření pro případ havárie (dále jen "havarijní plán"), způsob a rozsah hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků a požadavky na odborně způsobilou osobu a na zachytňovací vany. Obsahem havarijního plánu má být mj. dle ustanovení § 5 odst. 3 písm. d) následující:

výčet a popis možných cest havarijního odtoku závadných látek a odtoku vod použitých **k hašení** a z toho vyplývajících ohrožených objektů, včetně horninového prostředí, podzemních zařízení (zejména kolektorů, technologických kanálů a kanalizací) a povrchových a podzemních vod jako pravděpodobných koncových recipientů uniklých závadných látek
3. Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií) zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství a stanoví systém prevence závažných havárií pro objekty a zařízení, v nichž je umístěna vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek s cílem snížit pravděpodobnost vzniku a omezit následky závažných havárií na zdraví a životy lidí, hospodářská zvířata, životní prostředí a majetek v objektech a zařízeních a v jejich okolí. Státní správu na úseku prevence závažných havárií v objektech nebo zařízeních, v nichž je umístěna nebezpečná látka, vykonávají Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo vnitra, Český báňský úřad, Česká inspekce životního prostředí, krajské úřady, Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce, **správní úřady na úseku požární ochrany**, ochrany obyvatelstva a integrovaného záchranného systému, krajské hygienické stanice.
4. Při zdolávání požárů a zacházení s hasebními vodami se příslušné orgány dále řídí metodickými pokyny Ministerstva vnitra, Ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, které detailněji určují pro jednotlivé hořící objekty, provozy, činnosti a prostory postup hasebního zásahu a nakládání s hasební vodou. Operativní plán, jako základní dokument zdolávání požárů určuje způsob účinné likvidace požáru a stanoví mimo jiné i technické prostředky k likvidaci nejsložitější varianty požáru (včetně výpočtu potřebné dodávky hasební látky), což umožňuje dostatečnou přípravu na zachycení a zneškodnění vznikajících hasebních vod (vybudované havarijní jímky, mobilní cisterny, pryžové vaky apod.) u běžných požárů. Metodika je operativně aktualizována a přizpůsobena nejnovějším poznatkům v oboru a je

zcela dostačující pro běžné vodohospodářské havárie spojené s únikem závadných látek či pro zabezpečení hasebních vod před únikem do životního prostředí.

5. K podpoře výstavby technických opatření k zabezpečení nakládání se závadnými látkami pak slouží další právní předpisy, jako např. Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby (požadavky na vodohospodářské zabezpečení staveb, jímky, sběrné žlábký apod.) a příslušné normy (např. ČSN 75 3415 *Objekty pro skladování a manipulaci s ropnými látkami* – tato norma řeší technické požadavky na skladovací a manipulační plochy, skladovací nádrže, kontejnery a obaly, definuje požadavky na stavební řešení skladů a manipulačních objektů, skladování ropných látek a provozování skladů včetně uvedení zásad pro provádění zkoušek těsnosti, ČSN 65 0201 *Hořlavé kapaliny – Prostory pro výrobu, skladování a manipulaci a další* – tato norma platí pro projektování nových a pro projektování změn stávajících stavebních objektů, které se navrhují podle ČSN 73 0804 *Požární bezpečnost staveb – Výrobní objekty*, popř. ČSN 73 0802 *Požární bezpečnost staveb – Nevýrobní objekty* a souvisejících norem z oblasti požární bezpečnosti staveb, pokud se v nich vyskytují hořlavé kapaliny v definovaném množství).